

Dialogläsning
- läsa med barnen, inte för barnen

Anne Högström

Folkhälsan Svenska daghemmet i Hyvinge

- Hyvinge har c 36.000 invånare
- c 350 personer har svenska som modersmål
- Svenska daghemmet har 57 barn
- Dagens har fyra grupper:
  - Ekorrarna (1-3 år)
  - Kottarna (3-6 år)
  - Nyckelpigorna (språkbadsgruppen)
  - Förskolan (myrorna)

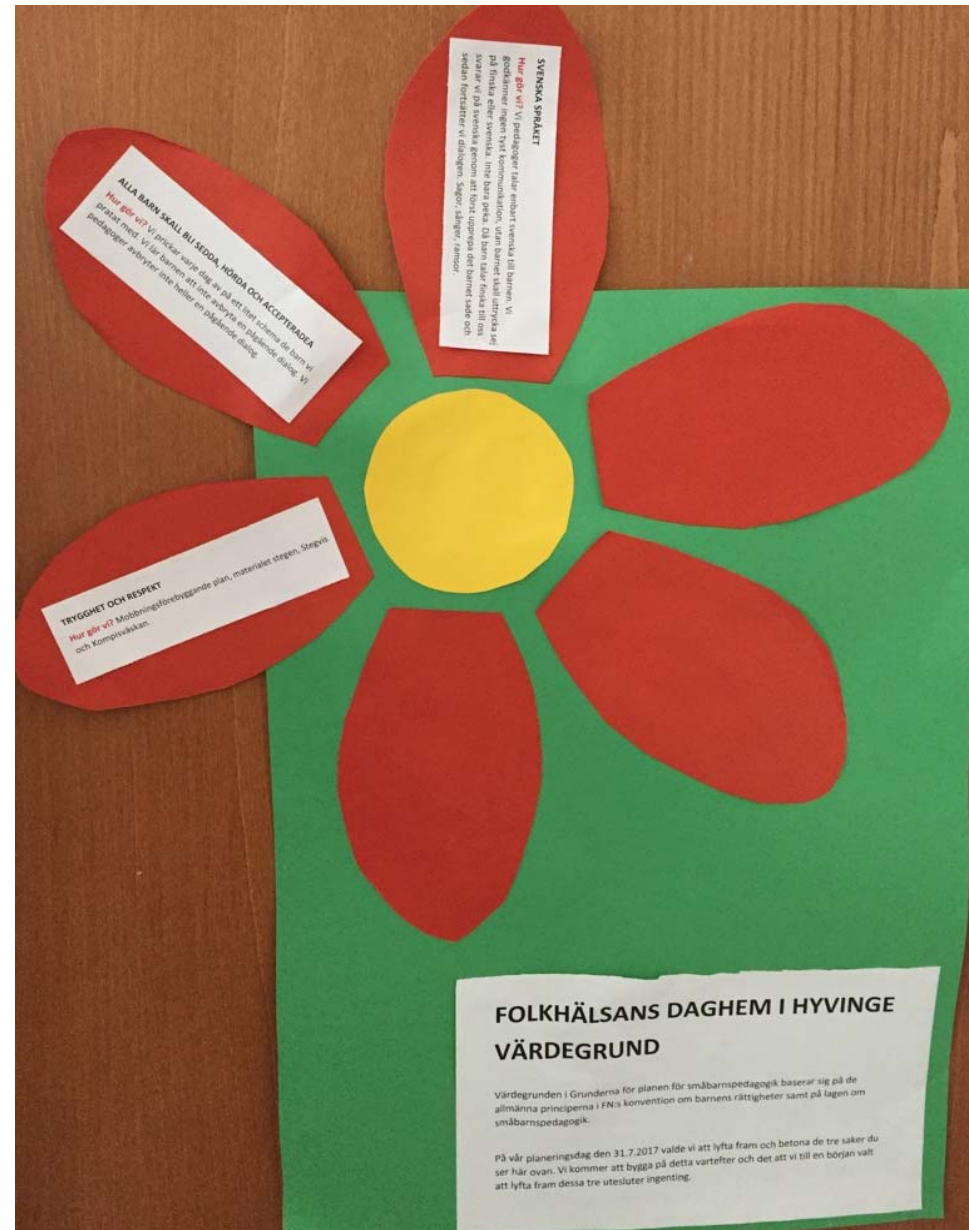
Värdegrunderna för Hyvinge svenska daghem och förskola

Språket:

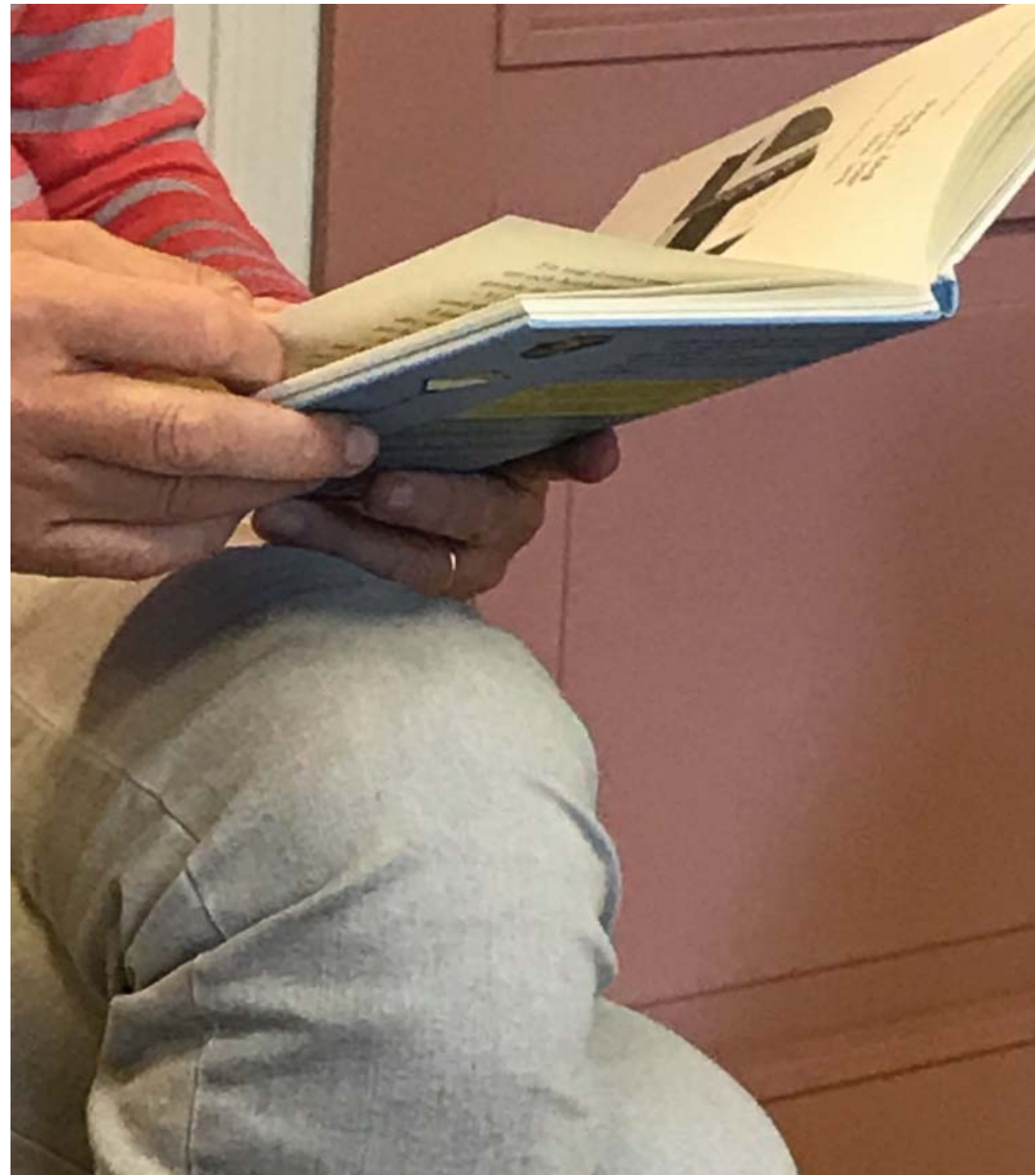
Vi talar enbart svenska till barnet. Vi godkänner ingen tyst kommunikation, utan barnet skall uttrycka sej på finska eller svenska. Inte bara peka. Då barn talar finska till oss svarar vi på svenska genom att först upprepa det barnet sade och sedan fortsätter vi dialogen, sagorna, sångerna, ramsorna.

Alla barn vill bli sedda, hörda och accepterade.

Trygghet och respekt.

Dialogläsning som metod

Att läsa för och med barnen är viktigt, men ...

barn har olika förutsättningar att ta till sej berättelsen

- Åldern
- Kulturen
- Bakgrunden
- Gruppen - gruppdynamiken
- Språket
- Ordförrådet
- Intresset
- Tempot
- och otaliga andra utgångspunkter

samt hur ofta och mycket barnet hört och engagerat sej i sagor och berättelser

Idén bakom dialogläsning

- **Engagera** barnet / barnen
- **Utvidga** barnets ordförråd
- Ge mening till idiom och uttryck
- Förklara sammanhang och fenomen

- **Väcka intresse** för böcker och läsning

I Finland ofta dessutom att särskilja mellan finlandssvenska och rikssvenska ord och uttryck.

Välj den metod och sätt som fungerar bäst för att uppnå målsättningarna.
→ Det finns inga dåliga sätt
– om de fungerar

Dialogläsning som metod

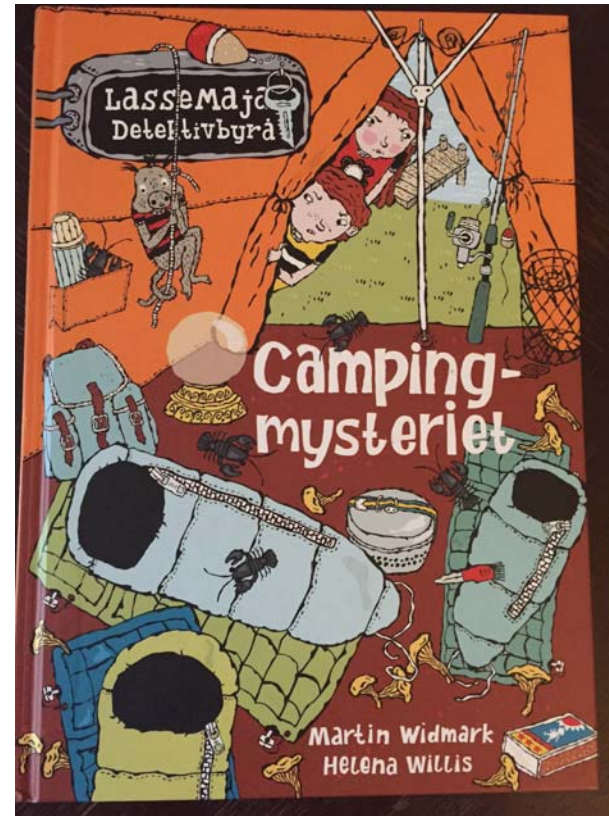
- sträva till dialog med barnen om innehållet och syftet med boken
- diskutera ord och uttryck
- diskutera fenomen och händelser (Vad? Varför? Vad sedan?)
- utveckla bokens innehåll

Kom ihåg att anpassa din metod enligt barnets / barnens språkutveckling och ålder

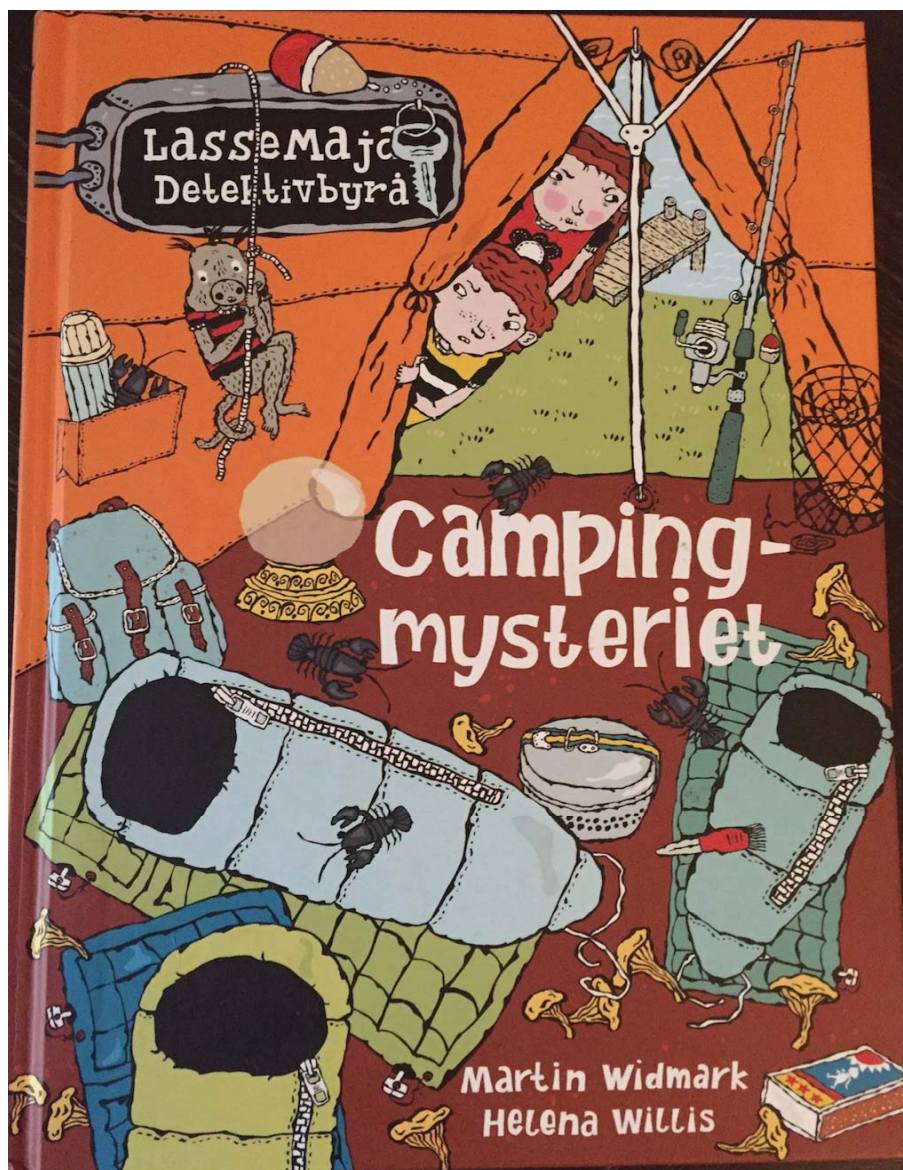
Ett exempel på hur ställa
upp ett läsprojekt med
användning av dialogläsning
som metod.

--- men detta är bara ett exempel.

Du kan bygga upp en egen modell!

Förbered dej (läs boken!)

Fundera t.ex på dessa frågor:

- vilken är poängen i berättelsen vi kan diskutera med barnen före vi börjar läsa den.
- fenomen och frågor som är bra att ta upp med barnen före
- ord och uttryck som måste förklaras / diskuteras med barnen
- hur kan man utveckla läseupplevelsen / innehållet med barnen under och efter läsningen

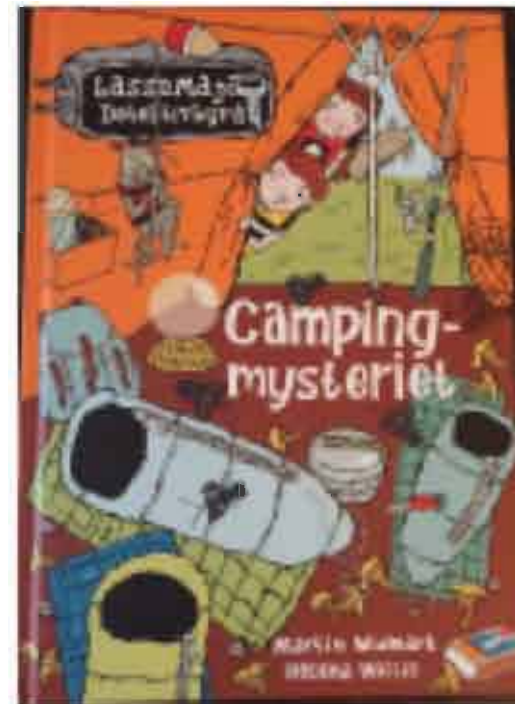
Campingmysteriet

LasseMajas Detektivbyrå

Hyvinge svenska daghem
Folkhälsan

Dagismamma Anne Högström läste boken och
gjorde förslag till ord att diskutera och tala med
barnen med förskolebarnen 25.9.2017

Fritt att editera

Före läsningen kan vi diskutera om:

- Allemansrätt – vad är allemansrätt?
Vad får man och får man inte göra? Var får man tälta (och ta iland med båten) och var får man plocka bär och svamp? Var får man göra upp eld? Får man skräpa i naturen.

Några allmänna teman att förklara och diskutera:

- Bokens titel: Camping (Har barnen varit och campat någon gång? Var? När? Med vem?)
- Kapitel 1: Vad kan man hitta i skogen på sensommaren och hösten? De vanligaste svamparna (bilder) – känner barnen dessa svampar?
- Kapitel 3: Spökvinnor – att spå (på tivoli/cirkus)
Kräftor – kräftning (hur man fångar kräftor, sid 34-35 – bilden)
- Att fiska (Vad behöver man för att fiska? Får man fiska var som helst?)

Ord att diskutera som förekommer i berättelsen:

- Tjattor (kapitel 1, sid 14) – onomatopetiska ord
- Kräfta – kräftor (kapitel 1, sid 18)
- Reception (kapitel 2, sid 19)
- Lina – linor (tältets delar) (kapitel 2, sid 24)
- Ekonomi – ekonomiskt (kapitel 3, sid 32)
- Kastspö (kapitel 4, sid 41)

Vilka tankar väckte boken?

- Hur kom Lasse och Maja på vad som hade hänt? Vilka ledtrådar tänkte de på?
- Vad var roligast? Vad kommer du bäst ihåg? Är det något du tänker på, som inte blev klart?

Pyssel och lek – idéer:

- Har du sett herr Kantarell –sången
- Kom ihåg – vad saknas (lek där man gömmer ett antal olika saker under en duk – barnen får titta på sakerna i 15 sekunder – barnen vänder ryggarna mot bordet där sakerna finns under duken – man tar bort en sak – barnen vänder sej – man tar bort duken – barnen tittar på sakerna och den som först märker vilken sak var borttagen "vinner")
- Känn igen
  - Svampar
  - Bär
  - Träd och blad
  - Djurspår

Konkretisera med bilder
(här förstord karta över Valleby
samt huvudpersonerna i detta
mysterium.

Matsvampar

Bilder på svampar att ta med
till Mulleskogen

Giftiga svampar!

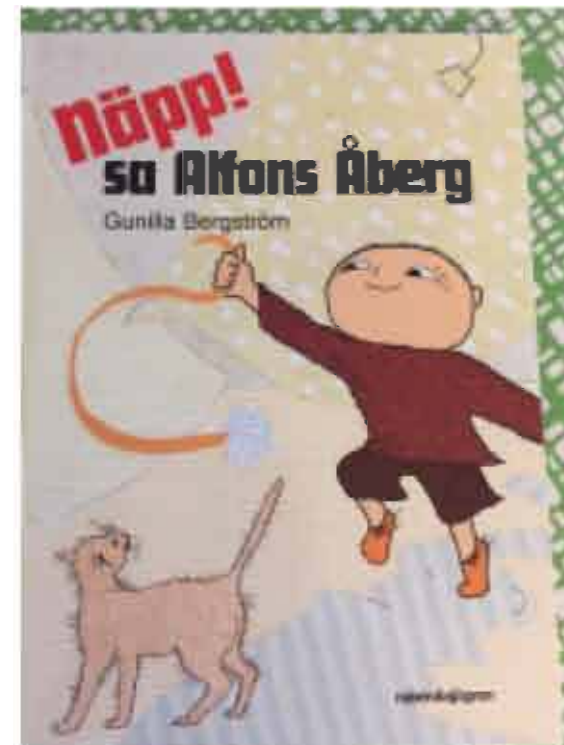

Näpp! sa Alfons Åberg

Hyvinge svenska daghem
Folkhälsan

Dagismamma Anne Högström läste boken och
gjorde förslag till ord att diskutera och tala med
Igelkottarna 9.10.2017

Fritt att editera

Före läsningen kan vi diskutera om:

- Med alla:
  - Vilken mat tycker du bäst om? Vilken mat tycker du sämst om? Varför det? Varför är grönsaker viktiga att äta?
  - Varför skall man åtminstone smaka på all mat som serveras?
- Större barnen (4-5 -åringarna)
  - Varför är det viktigt att äta?
  - Vad händer med dej om du inte äter varje dag frukost, lunch, mellanmål och middag?

Ord att diskutera som förekommer i berättelsen:

- Tjura – hurdan är man när man tjuvar?
- Larv – vad betyder larv / att larva sej i berättelsen. Vad kan larv också betyda?
- Speja – hur spejar man? Vad kan man speja på?

Efter läsningen?

- Vad hände när pappa sa att maten var färdig?
- Varför bråkade Alfons? Varför bråkade pappa?
- Har du/ni några idéer om hur bråket inte skulle ha hänt alls?
- Brukar detta hända när du/ni skall äta?
- Var det rätt gjort av Alfons att inte äta köttbullarna?

- Gjorde pappa rätt när han lovade glass för att Alfons skulle äta?
- Vad tror du/ni hände sen?
- Hur gör du nästa gång du vill leka när mamma eller pappa säger att maten är färdig?
- Vad kan man göra om leken/spelet är på gång när man skall äta?

Utveckling av berättelsens tema:

- "Spelregler" för matstunden (att skriva upp eller rita på papper)
  - när maten är färdig
  - under ätandet
  - efter maten
- Att ta upp temat under morgonmålet / lunchen / mellanmålet (inte med "pekpinne" men så att barnen själv uppmärksammar, kommer med idéer och märker själv).
- Diskutera bordsskick och varför det är viktigt → Naturlig fortsättning på bordsskickstemat under början av året

Tips

- Lyssna på barnen
- Ge svar på deras frågor
- Ta inget för givet
- Låt barnen fara nyfikna och talföra (fast det skulle ta längre tid än du tänkt)
- Förklara okända ord och uttryck och använd dessa ord i berättelsen
- Använd hjälpmedel och bilder för att konkretisera berättelsen
- Diskutera med barnen om berättelsen före / under och efter läsningen
- Utvidga berättelsen till andra aktiviteter i dagis/ förskolan

Dagis-mommo Anne Högström läser med barnen om Mamma Mu (två likadana böcker så barnen kan undersöka bilderna och lyssna på berättelsen). Sedan pratar vi om vad det händer på bilderna.